

(Закінчення. Початок на 4 стор.)

Окремий стенд присвячений керівникам заводу. Найлегендарнішим колишній директор називає Данила Гладких, який очолював Стрийський вагоноремонтний завод із 1939 по 1941 та з 1944 по 1946 роки і багато зробив для його відбудови та розвитку. Прякро, але факт: у перші роки незалежності над підприємством нависла загроза закриття. Була така думка, що Україні завод не потрібен, оскільки аналогічні є у Російській Федерації, і за потреби можна буде вдатися до їхніх послуг. Тодішній директор підприємства Зеновій Риштій зумів відстояти Стрийський ВРЗ та вивести його на нові рубежі. За його керівництва у 2002 році побудована лінія з капітального ремонту напіввагонів зі заміною кузова вагона на новий. Її потужність – 500 вагонів на рік. Введена в експлуатацію механізована потокова лінія з виготовлення кришок люків напіввагонів продуктивністю 24 тис. одиниць на рік.

Оглядаючи експозицію музею, ветерани обмінювалися думками та згадували роки праці на заводі.

Колишній директор підприємства Зеновій Риштій у далекому 1959-му сімнадцятирічним випускником Стрийської середньої школи №9 уперше переступив поріг проходної з бажанням опанувати фах токаря. І його мрія збулася. Ветеран із хвилюванням оглядає музей, мандруючи дорогами пам'яті – як відбувалося становлення кадрів і на заводі, і в ремісничих училищах у Стрию; як поповнювали колектив підприємства випускники залізничних вузів Москви, Харкова, Дніпропетровська, а також Стрийського технікуму механізації сільського господарства, Львівського та Чернівецького технікумів залізничного транспорту. Зеновій Риштій і собі пішов учитися до Львівського політехнічного інституту. Уже на третьому курсі успішного токаря і студента перевели на посаду майстра з ремонту обладнання у цех підготовки вагонів.

– Власне з цього почався мій кар'єрний ріст, – згадує нині ветеран. – Я працював творчо, вносив чимало раціоналізаторських пропозицій для удосконалення робо-

Нодееñüêèè âàãî í î ðàì îí òí èé: òòò í àøà äîë, ³ ðàòü, ³ ÷ãñòü

ти обладнання, тож невдовзі мене перевели на посаду старшого інженера у новостворений відділ із наукової організації праці.

У 1970-му, коли Зеновій Риштій закінчив навчання у Львівському політехнічному інституті та отримав диплом інженера-механіка, його призначили начальником цеху з ремонту обладнання і виготовлення нової техніки та інструменту. А потім Зеновій Риштій очолив відділ технічного контролю заводу.

– Потужним засобом оцінки якості праці заводчан стала розроблена нами “Комплексна система управління якістю продукції”, а переймати досвід приїжджали до нас колеги з усіх заводів Міністерства шляхів сполучення, – продовжує розповідь колишній керівник заводу. – До речі, розроблена тоді система контролю за якістю продукції діє і зараз, тобто завод працює без рекламацій.

Кінець 1983 року приніс Зеновію Риштію нове підвищення – посаду заступника директора заводу з виробництва і економіки. То були нелегкі часи: на заводі зривалися терміни першої черги реконструкції, а ще треба було виконувати планові завдання з ремонту рухомого складу. Докладали чималих зусиль тодішній начальник заводу Віктор Тригуб та весь трудовий колектив. Цей період також широко представлений в експозиції заводського музею. Тут же фото і Зеновія Риштія, якого у 1987 році вперше в історії підприємства обрав на цю посаду трудовий колектив.

Нині ветеран згадує, що це був нелегкий період у діяльності заводу: збільшувалися плани ремонту вагонів, а реконструкція не була завершена, тож довелося працювати в три зміни. В СРСР йшла так звана перебудова, завод страждав від плинності кадрів, бартерних розрахунків за виконану роботу, затримок із виплатою

заробітної плати. Шукали вихід спільно, дбаючи про збереження трудового колективу та підприємства. Саме тоді завод придбав для ідальні електропечі для випікання хліба, пиріжків, які в рахунок майбутньої зарплати видавали працівникам підприємства. Так само за відомістю відпускали сніданки та обіди, а також борошно, крупи, ковбасні вироби та м'ясо... Усе це допомогло вистояти, зняти напругу в колективі, зберегти кадри...

– Традиція купувати в ідальні “заводський” хліб збереглася донині, – розповідає колишній головний бухгалтер підприємства Надія Хуторна. – А ще завод звів для своїх працівників 34 житлові будинки в Стрию. Багато вагоноремонтників отримали безкоштовно землю під садові ділянки в Моршині та в селі Довголука Стрийського району.

Із ностальгією ветерани оглядали фото піонерського табору в Моршині, заводського санаторіо-профілакторію на 60 місць, дитячого садка на 140 місць, технічної бібліотеки, клубу... Нині, на жаль, завод уже не має такої соціальної інфраструктури. Більшість цих об'єктів довелося передати безкоштовно в комунальну власність.

Долучалися стрийські вагоноремонтники і до мистецтва: чоловіча народна хорова капела “Промінь” була знана не тільки на Стрийщині, але й далеко за її межами. При клубі вагоноремонтників працював духовий оркестр. Нині як пам'ять про ці колективи залишилися фотографії, вирізки з різних газет, сценічні костюми та начини до блиску музичні інструменти... Окремий розділ експозиції музею присвячений спортивним досягненням. І не випадково, адже заводські команди з важкої, легкої атлетики, зі стрільби неодноразово виборювали призові місця на змаганнях різного рівня. Про це нагадують численні кубки. Того дня на відкритті додався ще один

кубок – за спортивні досягнення ветеранів заводу. Його передав у дарунок музею колишній коваль, голова осередку ветеранів спорту Стрийщини Роман Мазяк.

Є в експозиції музею сучасні українські нагороди. Серед них відзнака Президента України “За працю і звитягу”, Почесна грамота Кабінету Міністрів України, нагрудний знак “Почесний працівник транспорту України”. Усі їх заслужив Петро Мосійчук. Під його керівництвом у 2004 році був освоєний випуск 4-вісних напіввагонів, побудована та введена в експлуатацію потокова лінія потужністю 500 вагонів на рік. За керівництва Петра Мосійчука приведені до ладу і набули сучасного, естетичного вигляду територія та споруди заводу. Сьогодні підприємство, розташоване на площі 32 га, виглядає, як добре доглянуте містечко.

Представлені в музеї заводу і нагороди радянського періоду. Є серед них найвищі – орден Леніна, орден Трудового червоного прапора.

Перші відвідувачі музею, серед яких було чимало ветеранів, із великою цікавістю оглядали розділ, присвячений сьогоденню заводу: сучасні сертифікати, атестати, посвідчення на виготовлення та ремонт вузлів, будівництво та перебудову вагонів.

Зі збільшенням потреби у зерновозах на заводі нині велику увагу приділяють капітальному ремонту, перебудові та будівництву цього рухомого складу, а два роки тому Укрзалізниця передала зі свого інвентарного парку на баланс підприємства 939 зерновозів.

Завершивши огляд, ветерани схвально відзначили, що їхні наступники примножують славу трудової історії підприємства та стараються йти у ногу з часом.

**Орися ТЕСЛЮК,
Анна ВОЛОШИН**

Н³î äãñüòèè³òü ì èèî ñãðäí î; ì ðàò³

Лікарня у Тернополі відсвяткувала 70-річчя

19 червня у Будинку науки і техніки Тернопільської дирекції залізничних перевезень відбувся урочистий вечір із нагоди 70-річчя відділкової клінічної лікарні станції Тернопіль. На це свято завітали колишні працівники лікарні, а нині поважні ветерани, серед них і 92-річна медична сестра Раїса Андріївна Ліпій, яка розпочала працювати у лікарні одразу після війни, працівники лікарні середнього і молодшого покоління. Вели це майстерно продумане дійство лікарі Марія Шкільна та Володимир Паршин.

Після виконання державного гімну присутні у залі хвилиною мовчання вшанували полеглих за волю і незалежність України, а також працівників лікарні, що померли впродовж попередніх 10 років. Молодшому поколінню було цікаво почути про історію створення лікарні, приміщення якої споруджене у 1890 році. Ще за часів Австро-Угорської імперії тут лікувалися залізничники та військові, а з

1944-го після страшної розрухи Тернополя було вирішено відновити це приміщення і надалі лікувати у ньому залізничників. Приміщення лікарні є пам'яткою архітектури, у ній зроблені за австрійських часів водовідведення, водопровід, газ, прокладені через територію парку лікарні, і ця ділянка є своєрідною охоронною зоною інженерних комунікацій, які пережили дві війни, та досі у доброму стані.

Медикам-ветеранам і нинішнім працівникам усіх відділень лікарні під час урочистостей були вручені пам'ятні фотоальбоми, 160 похвальних грамот. Відрадно, що в лікарні працює 19 династій і є понад 10 подружніх пар, які відсвяткували золоте весілля. У 18 працівників у трудовій книжці єдиний запис – прийнятий на роботу. Головному лікарю Олегу Біленькому також було вручили фотоальбом, у якому зібрані фотознімки колективу лікарні за всі 70 років.

Олег Йосипович очолює колектив лікарні два роки, за цей час здобув повагу працівників та пацієнтів. Він багато зробив для наведення порядку й естетичного вигляду лікарні: реконструкцію системи обігріву і котельні, заміну

вікон і дверей на пластикові, ремонт усіх палат, кабінетів і т.д.

Атмосфера вечора була дещо сумною через тривожні події, що відбуваються в Україні, додають прикросців і намагання міської влади Тернополя забрати під будівництво зелену санітарну зону площею у 35 сотих землі. У лікарняному саду ростуть дерева, які є ровесниками лікарні, у парковій зоні хворі можуть прогулятися, відпочити, що дуже позитивно впливає на процес їхнього одужання. Відділкова клінічна лікарня обслуговує 15 тисяч залізничників Тернопільської дирекції, десятки тисяч пенсіонерів, тому заяви міської влади про будівництво будинку поблизу лікарняного саду стурбували не лише медичний персонал лікарні, але й залізничників, які користуються послугами цього медичного закладу. Працівники лікарні сподіваються на допомогу керівництва залізниці і дорпрофсожу, які захистять позицію лікарні: зелена санітарна зона повинна залишатися в межах лікарні.

– Територія відпочинкової зони лікарні відповідає кількості ліжок-місць. Якщо територія скверу зменшиться, це може вплинути на акредитацію лікарні. Тобто тоді треба буде зменшувати кількість ліжок-місць, звільняти частину медичного персоналу або навіть закрити медичний заклад. Якщо ж спорудження будинку на вулиці В. Чорновола розпочнеться, то частину території лікарняного скверу буде взято на обслуговування, у нашому дворіку розміститься будівельна техніка, дерева у парку зрубують. Де ж тоді зможуть прогулюватися і відпочивати хворі, коли під вікнами гуркотітиме техніка?! – зазначив головний лікар Олег Біленький. – Перспектива спорудження будинку невістна для працівників і пацієнтів лікарні, тому парк лікарні будемо відстоювати.

Тому медики та хворі відстоюватимуть позицію лікарні – не віддавати під проведення будівельних робіт лікарняний парк.

**Антон ВАЦИК,
голова ветеранської організації
локомотивного депо Тернопіль**